

Folketingets Social- og Indenrigsudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 72 28 24 00
sim@sim.dk

Sagsnr.
2019 - 1635

Doknr.
126597

Dato
02-09-2019

Opfølgning på forskellige spørgsmål rejst under Folketingets førstebehandling af lovforslag nr. L 1 om sanktioner for retsstridig indsamling af vælgererklæringer

Jeg vil indledningsvis meget gerne benytte lejligheden til endnu engang at takke alle ordførerne for en god og konstruktiv debat i forbindelse med Folketingets førstebehandling af lovforslag nr. L 1 om sanktioner for retsstridig indsamling af vælgererklæringer.

Under førstebehandlingen blev der bl.a. rejst følgende to spørgsmål:

1. Forholdet mellem lovforslag nr. L 1 om sanktioner for retsstridig indsamling af vælgererklæringer og partistøttelovgivningens regler om udbetaling og anvendelse af offentlig partistøtte

Lovforslag nr. L 1

Lovforslag nr. L 1 om sanktioner for retsstridig indsamling af vælgererklæringer vil som noget nyt give hjemmel til at tildele partier et "rødt kort" og et "gult kort" i forbindelse med deres indsamling af vælgererklæringer.

Det "røde kort" går ud på, at Valgnævnet efter anmodning fra social- og indenrigsministeren i tilfælde af grove eller gentagne retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer kan træffe afgørelse om at udelukke partiet fra fortsat at indsamle vælgererklæringer og annullere partiets indsamling af vælgererklæringer til brug for indgivelse af anmeldelse som opstillingsberettiget parti til folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg.

Det "gule kort" går ud på, at Valgnævnet efter anmodning fra social- og indenrigsministeren i tilfælde af en begrundet mistanke om grove eller gentagne retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer kan træffe afgørelse om at udelukke partiet midlertidigt fra fortsat at indsamle vælgererklæringer med henblik på Valgnævnets undersøgelse af, om der er grundlag for at træffe afgørelse om at tildele partiet et rødt kort.

Det fremsatte lovforslag regulerer således ikke spørgsmål om udbetaling og anvendelse af offentlig partistøtte til partier, der har deltaget i folketingsvalg.

Spørgsmål om udbetaling og anvendelse af offentlig partistøtte til partier, der har deltaget i folketingsvalg, er i stedet reguleret i partistøtteloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 973 af 11. august 2017, og partiregnskabsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 139 af 7. februar 2019.

Partistøttelovgivningen

Partier, der har deltaget i det senest afholdte folketingsvalg og fået mindst 1.000 stemmer ved valget, er berettiget til partistøtte til partiets politiske arbejde her i landet.

Partier, der første gang opstillede til folketingsvalget den 5. juni 2019 og fik mindst 1.000 stemmer ved valget, er berettiget til partistøtte fra udgangen af juni 2019 til og med det kalenderår, hvor det næste folketingsvalg afholdes. Hvis partiet genopstiller til det kommende folketingsvalg, vil partiet fortsat være berettiget til partistøtte, hvis partiet får mindst 1.000 stemmer ved det pågældende valg.

Partistøtten skal anvendes til "politisk arbejde". Politisk arbejde er i loven defineret som enhver aktivitet, der tager sigte på at fremme valg her i landet af en eller flere kandidater eller fremme et bestemt resultat af en folkeafstemning her i landet ved:

- 1) at udbrede kendskabet til bestemte politiske synspunkter,
- 2) at etablere og drive organisationer,
- 3) at samarbejde med andre organisationer eller
- 4) på anden måde.

Der er således tale om en bred definition af begrebet politisk arbejde.

For at få udbetalt partistøtte, skal partiet årligt ansøge herom, og partistøtten udbetales én gang årligt.

Der stilles lidt færre krav til ansøgningen fra partier, der ikke tidligere har modtaget partistøtte. Disse partier skal i 2019 som betingelse for modtagelse af partistøtte bl.a. indsende en erklæring med oplysning om, hvilke udgifter partiet påregner at afholde til politisk arbejde i 2019. Afgivelse af urigtig erklæring straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder.

Såfremt partiet i 2020 ansøger om partistøtte på ny, skal partiet ud over ovenstående erklæring bl.a. indsende en erklæring om, hvilke udgifter partiet mindst har afholdt til politisk arbejde i seneste kalenderår, hvor partistøtte er modtaget, dvs. i 2019. Afgivelse af urigtig erklæring straffes ligeledes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder.

Hvis partistøtten ikke anvendes til politisk arbejde

Hvis det viser sig, at et parti, der har modtaget offentlig partistøtte, har anvendt støtten eller en del heraf på en aktivitet, der ikke er omfattet af partistøttelovens definition af politisk arbejde, skal beløbet som udgangspunkt fradrages i det følgende års partistøtte. Hvis partiet ikke ansøger om udbetaling af partistøtte i det følgende år, vil partistøtten alternativt skulle tilbagebetales særskilt til statskassen.

Som nævnt ovenfor er erklæringerne om påregnede og afholdte udgifter strafbelagte, og det vil således være muligt at straffe den, der har afgivet urigtig erklæring. Der kan også pålægges partiorganisationer (juridiske personer) strafansvar.

Endelig bemærkes, at rigsrevisor direkte fra et parti, der har modtaget statslig partistøtte, kan kræve forelagt regnskabsmateriale vedrørende den ydede partistøtte, som efter rigsrevisors skøn er af betydning for gennemgangen af, om betingelserne for at yde partistøtte er opfyldt, og om partistøtten er anvendt i overensstemmelse med partistøtteloven.

Partierne Klaus Riskær Pedersen og Stram Kurs

Partierne Klaus Riskær Pedersen og Stram Kurs er begge blevet berettiget til partistøtte på grundlag af deres deltagelse i folketingsvalget den 5. juni 2019. Begge partier har ansøgt om og fået udbetalt partistøtte i 2019. Partierne har fået udbetalt en forholdsmæssig del af det årlige partistøttebeløb, regnet fra udgangen af juni, hvor folketingsvalget blev afholdt.

Social- og Indenrigsministeriet har noteret sig, at begge partier i pressen har udtalt sig om, hvad de vil anvende partistøtten eller en del heraf til. Ministeriet har på denne baggrund i forbindelse med udbetalingen af partistøtten til begge partier gjort særskilt opmærksom på, hvad der i partistøttelovgivningens forstand forstås ved politisk arbejde.

Partiet Klaus Riskær Pedersen

Social- og Indenrigsministeriet har noteret sig, at partiet Klaus Riskær Pedersen til pressen har oplyst, at partiet ikke vil genopstille til kommende folketingsvalg, men i stedet vil oprette en tænketank og give partistøtten til børnene på Sjælsmark.

Det følger – som nævnt ovenfor – af partistøtteloven, at partiets politiske arbejde skal tage sigte på at fremme valg her i landet af en eller flere kandidater eller fremme et bestemt resultat af en folkeafstemning her i landet. Det er således en forudsætning for at være berettiget til den udbetalte partistøtte, at partiet arbejder for eller ønsker at opstille kandidater til kommende folketingsvalg.

Det vil dermed ikke inden for partistøttelovens rammer være muligt for et parti, der ikke arbejder for eller ønsker at opstille kandidater til kommende folketingsvalg, at give partistøtten til et almennyttigt formål som f.eks. børnene på Sjælsmark.

Partiet Klaus Riskær Pedersen har ikke over for Social- og Indenrigsministeriet oplyst nærmere om partiets fremtid. Partiet har imidlertid erklæret, at partiet påregner at anvende den udbetalte partistøtte, som partiet efter partistøtteloven er berettiget til, til politisk arbejde.

Social- og Indenrigsministeriet vil følge op på ovenstående over for partiet Klaus Riskær Pedersen.

Partiet Stram Kurs

Social- og Indenrigsministeriet har noteret sig, at lederen af Stram Kurs, Rasmus Paludan, til pressen har udtalt, at han vil anvende partistøtten til at aflønne sig selv på samme niveau som et medlem af Folketinget.

Det er Social- og Indenrigsministeriets opfattelse, at det vil være i overensstemmelse med partistøtteloven at anvende partistøtten på lønninger til partiets formand og øvrige ansatte. Det er også ministeriets opfattelse, at det vil være i overensstemmelse med partistøtteloven at anvende partistøtten til at aflønne en partiformand, der ikke er valgt til Folketinget, på samme niveau som et medlem af Folketinget.

Rasmus Paludans udtalelser til pressen giver således ikke Social- og Indenrigsministeriet anledning til at følge op på ovenstående over for partiet Stram Kurs.

2. Om sagsgange og tidsfrister i forbindelse med Valgnævnets behandling af sager om sanktioner for retsstridig indsamling af vælgererklæringer

Valgnævnet er uafhængigt og kan ikke modtage instruktion fra regeringen eller Folketinget. Valgnævnet ledes for tiden af højesteretsdommer, professor, dr.jur. Jens Peter Christensen.

Social- og indenrigsministeriet stiller sekretariatsbetjening til rådighed for Valgnævnet. Valgnævnets sekretariat er alene undergivet instruktion fra Valgnævnet og dets formand.

I bekendtgørelse nr. 1065 af 20. august 2018 om forretningsorden for Valgnævnet er det i § 5 fastsat, at Valgnævnet holder møde på de dage, som Valgnævnet vedtager, og i øvrigt så ofte, som formanden finder det nødvendigt.

I lovforslag nr. L 1, side 13, fremgår desuden følgende lovbemærkninger om sagsgange og tidsfrister i forbindelse med Valgnævnets behandling af sager om sanktioner for retsstridig indsamling af vælgererklæringer:

”Valgnævnet skal tilrettelægge sagsbehandlingen af sager om udelukkelse og annulation af et partis indsamling af vælgererklæringer under hensyn til sagens indgribende karakter for det enkelte parti, særligt hvis partiet er udelukket midlertidigt fra fortsat at indsamle vælgererklæringer efter det foreslåede § 12 a, stk. 2, 1. pkt.

Bliver Valgnævnet af social- og indenrigsministeren anmodet om at tage stilling til udelukkelse og annulation af et partis indsamling af vælgererklæringer tæt på udløbet af valgperioden for Folketinget, eller er valg til Folketinget allerede udskrevet, skal Valgnævnet udvise rimelige bestræbelser på at træffe afgørelse om udelukkelse og annulation af partiets indsamling af vælgererklæringer eller træffe beslutning om at indstille undersøgelsen hurtigst muligt med henblik på – hvis undersøgelsen indstilles – at partiet fortsat har mulighed for at indsamle det fornødne antal vælgererklæringer inden fristen for partianmeldelse, der er kl. 12 femten dage før valgdagen, jf. folketingsvalglovens § 12, stk. 1, 1. pkt., eller at social- og indenrigsministeren vil kunne behandle en sag om partianmeldelse inden fristen for partiernes kandidatanmeldelser, der er kl. 12 elleve dage før valgdagen, jf. folketingsvalglovens § 33, 1. pkt.”

Der er – ligesom for Valgnævnets behandling af andre sager – ikke fastsat en tidsfrist for Valgnævnets behandling af sager om udelukkelse og annulation af et partis indsamling af vælgererklæringer eller om midlertidig udelukkelse af et partis indsamling af vælgererklæringer.

Som det fremgår af de ovenfor citerede lovbemærkninger, er det imidlertid forudsat, at Valgnævnet tilrettelægger sagsbehandlingen under hensyn til sagens indgribende

karakter for det enkelte parti og i øvrigt udviser rimelige bestræbelser på at behandle sagen hurtigst muligt.

Med venlig hilsen

Astrid Krag